

300 jaar oud slagveld met metaaldetectoren onder de loep genomen

OP ZOEK NAAR DE WAARHEID OVER 'OUDENAARDE 1708'

De kouters waar driehonderd jaar geleden De Slag bij Oudenaarde werd uitgevochten, zullen via slagveldarcheologie verder worden onderzocht. Het is de eerste keer dat in Vlaanderen een premodern slagveld met metaaldetectoren wordt afgespeurd.

Projectcoördinator Willem Derde toont een kanonskogel en een aantal musketkogels die in 2007 tijdens een steekproef werden gevonden.

©Paul Darragas

PAUL DARRAGAS

OUDENAARDE De evenementen rond de herdenking van De Slag bij Oudenaarde in 1708 mogen dan achter de rug zijn, voor de wetenschappers blijft het slagveld van toen een boeiend onderzoeksterrein. De vzw Ename Expertisecentrum voor Erfgoedontsluiting werkt aan een programma om een gedetailleerd archeologisch onderzoek op de kouters van Eine en Mullem uit te voeren. Daarvoor wordt een beroep gedaan op slagveldarcheologie, een nieuwe onderzoekdiscipline waarbij met metaaldetectoren de bodem wordt afgezocht. De bedoeling is tweeledig: enerzijds het waarheidsgehalte van de oorlogsverhalen van driehonderd jaar geleden bijshaven, anderzijds de erfgoedwaarde van het slagveld onder de publieke aandacht brengen.

Het terrein dat voor verder onderzoek in aanmerking komt, strekt zich uit vanaf het industrieterrein De Bruwaan tot de landbouwgronden in Mullem, Huise en Wannegemede. Dat is een gebied van zo'n dertig vierkante kilometer. In de herfst van 2007 werd onder leiding van een team Britse wetenschappers al een kleinschalig archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dat leverde meteen hoopvolle resultaten op. Tijdens de steekproef werden 61 musketkogels gevonden. Op basis van de vindplaatsen proberen de onderzoekers een beter

Een beeld uit de historische reconstructie, in 2008, van de 'De Slag bij Oudenaarde' waarin duizenden soldaten sneuvelden. ©boss

inzicht te verwerven over de opstelling van het Franse leger tegenover de alliantie van de Engelse en Nederlandse troepen en uiteraard ook over het verloop van de gevechten.

'De bedoeling van het beperkte onderzoek was na te gaan of er voldoende redenen zijn om op het slagveld verder archeologisch onderzoek uit te voeren', licht projectcoördinator Willem Derde toe. 'De kleine steekproef liet niet toe conclusies te trekken. Maar de resultaten zijn hoopgevend genoeg om het terrein aan een gedetailleerd onderzoek te onderwerpen. Het beeld dat wij momenteel van De Slag bij Oudenaarde hebben, is gestoeld op bronnen die elkaar tegenspreken. Daarom is het belangrijk om de waarheid naar boven te spitten.'

'Slagveldarcheologie werd tot nu toe alleen toegepast op slagvelden van de Eerste Wereldoorlog, onder andere in de

Westhoek. In Oudenaarde zal dat nu voor het eerst ook op een slagveld van driehonderd jaar geleden gebeuren en dat is meteen een primeur', onderstreept Willem Derde.

'Het onderzoek is uniek omdat de bestaande archeologische methodes niet helpen op premoderne slagvelden. Zo had de veldslag in 1708 geen impact op de bodem want er werd bijvoorbeeld geen gebruik gemaakt van loopgraven. In een eerste fase zullen wij het landschap op basis van kaarten reconstrueren. Daarna volgt een inventarisatie van de historische bronnen. Pas dan zal het terrein zeer gericht worden onderzocht met metaaldetectoren. Meer dan waarschijnlijk moet ook ergens een massagraf liggen. In de veldslag vielen duizenden doden en het was in die tijd gebruikelijk dat de gesneuvelde soldaten ter plaatse werden begraven.'